

6D010300 – «Педагогика және психология» мамандығы бойынша (PhD) философия докторы ғылыми дәрежесін алу үшін «Торайғыров университеті» ҚЕАҚ докторанты А.К. Темиргалинованың «ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру» тақырыбындағы диссертациялық жұмысына ресмирецензенттің жазбаша пікірі.

р/н №	Өлшем шарттар	Өлшем шарттарға сәйкестігі (Жауап нұсқаларының бірін сызу)	Ресми рецензенттің ұстанымына негіздеме (ескертуді курсивпен көрсету)
1.	Диссертация тақырыбының (бекіту күніне) ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес болуы	<u>1.1 Ғылымды дамытудың басым бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкестігі:</u> 1) Диссертация мемлекет бюджетінен қаржыландырылатын жобаның немесе нысаналы бағдарламаның аясында орындалған (жобаның немесе бағдарламаның атауы мен нөмірін көрсету); 2) Диссертация басқа мемлекеттік бағдарлама аясында орындалған (бағдарламаның атауын көрсету) 3) <u>Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен ҒЫЛЫМ дамуының басым бағытына сәйкес (бағытын көрсету)</u>	1.1 Докторанттың диссертациялық жұмысының тақырыбы ғылымды дамыту басымдықтарына және мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес келеді. Диссертациялық зерттеу тақырыбының өзектілігі, ең алдымен, жоғары кәсіптік білім берудің әлемдік даму тенденцияларына байланысты. ХХІ ғасырға арналған жоғары білім туралы Дүниежүзілік декларацияда «білім адам құқықтарының, демократияның, тұрақты дамудың және бейбітшіліктің маңызды тірегі болып табылады. Бұлжағдайда, ХХІ ғасырдың табалдырығында кездесетін мәселелерді шешу қоғамның болашағының дүниетанымы мен анықталады», сондай-ақ, жаңа мың жылдықта жоғары білім «әлем мәдениетінің құндылықтары мен мұраттарын қорғауға арналған». Білім берудің гуманистік және дамытушылық сипаты, азаматтық және ұлттық құндылықтардың басымдығы, тұлғаның еркін дамуы «Білім туралы» Заңымен, білім беру саласындағы тұжырымдамалық құжаттармен (Қазақстан Республикасындағы этномәдени білім беру тұжырымдамасы, Қазақстан халқының этнопедагогикасы тұжырымдамасы) бекітілген Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы мемлекеттік саясатының негізгі қағидаттарының бірі болып табылады, сондай-ақ, оқыту нәтижелеріне қойылатын негізгі талаптарды бекітеді және түлектерді даярлау деңгейіне, олардың ішінде әлеуметтік-этикалық құзыреттерге қойылатын талаптар бірінші кезектегі маңызға ие: қоғамдық пікірге, дәстүрлерге, әдет-ғұрыптарға, қоғамдық нормаларға негізделген әлеуметтік-этикалық құндылықтарды білу және оларға өзінің кәсіби қызметінде бағдарлану; іскерлік этика нормаларын сақтау, мінез-құлықтың этикалық

			және құқықтық нормаларын меңгеру; Қазақстан халықтарының салт-дәстүрлері мен мәдениетін білу; Әлеуметтік-этикалық әлемнің басқа халықтарының дәстүрлері, мәдениеті. Демек, бұл диссертациялық жұмыс педагогикалық ғылымды дамытудың басым бағыттарына және мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес келеді.
2.	Ғылым үшін маңыздылығы	<u>Жұмыс ғылымға елеулі үлесін</u> <u>қосады/қоспайды</u> , ал оның маңыздылығы ашылған/ашылмаған.	Жұмыс педагогика ғылымы үшін белгілі бір маңызға ие. Диссертацияда автор теориялық және практикалық маңызы бар ғылыми нәтижелер ұсынады: болашақ педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың тұжырымдамалық психологиялық-педагогикалық негіздері анықталды; қазіргі ЖОО-ның болашақ педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру принциптері мен жолдары жүйеленді; болашақ педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың ұйымдастырушылық-педагогикалық шарттары анықталды; ЖОО-ның педагогикалық процесінде ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру моделі әзірленді және іске асырылды; болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың әзірленген моделінің тиімділігіне эксперименттік тексеру жүргізілді.
3.	Дербестік қағидалары	Дербестік деңгейі: 1) жоғары; 2) орташа; 3) төмен; 4) дербестік жоқ	Докторанттың дербестік деңгейі жеткілікті жоғары. Диссертациялық зерттеу авторының дербестігі көптеген дереккөздерді байыпты талдаумен, зерттеу әдістері мен диагностикалық құралдарды дұрыс таңдаумен, автордың болашақ педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігінің моделімен, зерттеу нәтижелерімен, сондай-ақ, олардың ғылыми конференцияларда кеңінен сынақтан өтуімен және ғылыми журналдарда жариялануымен дәлелденеді.

4.	Ішкі бірлік қағидалары	4.1 Диссертация өзектілігінің негіздемесі: 1) <u>негізделген</u>; 2) ішінара негізделген; 3) негізделмеген.	Диссертацияның өзектілігі жоғары кәсіптік білім берудің әлемдік даму тенденцияларын көрсететін халықаралық және мемлекеттік құжаттарды талдау мен жақсы негізделген. Зерттеу мәселесінің өзектілігі логикалық және дәйекті түрде көрсетілген. Диссертацияның ішкі бірлігі зерттеудің ғылыми аппараты элементтерінің, жұмыстың бөлімдері мен бөлімшелерінің өзара байланысымен өзара тәуелділігі мен қамтамасыз етіледі.
		4.2 Диссертация мазмұны диссертация тақырыбын айқындайды 1) <u>айқындайды</u>; 2) ішінара айқындайды; 3) айқындамайды	Рецензиялауға ұсынылған А.К. Темиргалинованың диссертациялық жұмысының мазмұны диссертация тақырыбын көрсетеді және алынған нәтижелердің ішкі бірлігі мен қайшылықсыздығына ие, олар диссертацияның құрылымдық бөліктерінің логикалық өзара байланысымен, оның мақсаттары, міндеттері, зерттеу әдістерінің адекватты міндеттерімен расталады. Жұмыстың теориялық және практикалық бөліктерінде автор ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру моделіне енгізген барлық компоненттер көрініс тапты және егжей-тегжейлі талданған. Эксперименттік жұмыстың мазмұны жалпы зерттеу логикасына толық сәйкес келеді.
		4.3. Мақсаты мен міндеттері диссертация тақырыбына сәйкес келеді: 1) <u>сәйкес келеді</u>; 2) ішінара сәйкес келеді; 3) сәйкес келмейді	Бұл зерттеудің мақсаты мен міндеттері диссертация тақырыбына толығымен сәйкес келеді, оның дәйекті түрде ашуға бағытталған: Зерттеу мәселесі теориялық негіздеу және ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру ыңғайлы моделін жүзеге асыруға жеткілігімен байланысты. Мәселені анықтау диссертациялық зерттеу тақырыбынан таңдалған негіз болды: «ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру», алатын мәселені шешу зерттеудің мақсатын құрады: ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру моделін теориялық негіздеу, әзірлеу, іске асыру және эмпирикалық тексеру. Мәселеге, мақсатқа, зерттеу тақырыбына және ұсынылған гипотезаға сәйкес диссертация

	дәйекті түрде жүзеге асыруға мүмкіндік беретін зерттеу міндеттері нанымдады.
4.4. Диссертацияның барлық бөлімдері мен ережелері логикалық байланысқан: 1) <u>толық байланысқан</u>; 2) ішінара байланысқан; 3) байланыс жоқ	Диссертация құрылымының барлық бөлімдері логикалық тұрғыдан өзара байланысты. Қорытындылармен ережелер диссертацияның құрылымдық бөліктерінің мазмұнынан дәйекті және жүйелі түрде туындайтын зерттеу логикасына сәйкес келеді. Диссертацияның бөлімдері мен бөлімдері қойылған міндеттерге сәйкес келеді. Қорғауға ұсынылған негізгі ережелер диссертациялық зерттеудің тақырыбы мен, проблемасымен, объектісі мен және тақырыбымен, мақсаттары мен міндеттері мен толығымен байланысты.
4.5 Автор ұсынған жаңа шешімдер (принциптері, әдістер) дәлелденіп, бұрыннан белгілі шешімдермен салыстырылып бағаланған: 1) <u>сыни талдау бар</u>; 2) талдау ішінара жүргізілген; 3) талдау өз пікіріне емес, басқа авторлардың сілтемелерін енегізделген;	Диссертацияда болашақ педагогтардың этномәдени, коммуникативті және этнопедагогикалық білімімен байланысты педагогикалық мәселелердің бұрын белгілі болған шешімдеріне сыни талдау сөзсіз жүргізілді. Осындай шешімдерді бағалау және сыни талдау негізінде диссертант ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру үшін өз шешімдерін ұсынады. Коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілік ұғымы енгізіліп, айқындалды, полиэтникалық білім беру ортасын авторлық түсінігі баяндалды, болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру процесінде оның әлеуеті негізделді. ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың теориялық моделі негізделген. Зерттеушілер кеңінен қолданатын жақын ұғымдарды синоним ретінде ажыратуға әрекет жасалды: «полимәдениетті білім», «көпмәдениетті білім», «мультимәдениетті білім», «интермәдени білім» және «полиэтникалық білім»; «этномәдени құзыреттілік», «полиэтникалық білім беру ортасы», «коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілік» ұғымдары нақтыланды және кеңейтілді; «коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілікті қалыптастыру» ұғымдары қалыптастырылған.

5.	Ғылыми жаңалық қағидалары	5.1 Ғылыми нәтижелер мен ережелер жаңа ма? 1) толығымен жаңа; 2) ішінара жаңа (25-75% ғана жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (кемінде 25% ғана жаңа болып табылады)	Ғылыми нәтижелер мен ережелер толығымен жаңа, себебі автор: - 1 болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың тұжырымдамалық психологиялық-педагогикалық негіздері анықталды; - 2 қазіргі ЖОО-да болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру принциптері мен жолдары жүйеленген; - 3 ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың ұйымдастырушылық-педагогикалық шарттары айқындалды; - 4 ЖОО-ның педагогикалық процесінде ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру моделі әзірленді және іске асырылды. - 5 Ғылыми жұмыста болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру үшін ЖОО-ның білім беру процесін этнопедагогикаландыру бойынша жұмыс жүйесі анықталды, оның әдістері, формалары мен технологиялары анықталды; - 6 Білімге полиэтникалық компонентті енгізу болашақ педагогтарға ұлттық мәдениеттердің алуан түрлілігін түсінуге және құрметтеуге көмектеседі. Осы кейс әдісімен болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттерін қалыптастырудың авторлық моделі бойынша жұмыс білім алушыларға мультикультуралық білім беру ортасында тиімді жұмыс істеуге және болашақ педагогтердің коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттерін табысты қалыптастыруға мүмкіндік береді. - 7 ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың әзірленген моделінің тиімділігіне эксперименттік тексеру жүргізілді;
----	---------------------------	--	---

	5.2 Диссертацияның қорытындылары жаңа ма? 1) <u>толығымен жаңа</u>; 2) ішінара жаңа (25-75% ғана жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (кемінде 25% ғана жаңа болып табылады)	Диссертацияның қорытындылары толығымен жаңа. Олар диссертацияның әр құрылымдық бөлігін қисынды түрде аяқтайды, онда қойылған міндеттерді шешу барысы баяндалады.
	5.3 Техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдері жаңа және негізделген бе? 1) <u>толығымен жаңа</u>; 2) ішінара жаңа (25-75% ғана жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (кемінде 25% ғана жаңа болып табылады)	Техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдері жаңа және негізделген болып табылады. Бірінші нәтиженің ғылыми жаңалығы ғылыми айналымға «коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілік», «полиэтникалық білім беру ортасы», «коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілікті қалыптастыру» деген нақтыланған және кеңейтілген ұғымдарды енгізумен байланысты. Екінші ғылыми нәтиженің жаңалығы диссертант теориялық материалдың үлкен көлемін талдау негізінде ЖОО-ның болашақ педагогтарының коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру процесіне негізделген ең басты тұжырымдамалық және әдіснамалық негіздерді бөліп көрсететіндігінде. Үшінші нәтиженің жаңалығының жоғары дәрежесі диссертанттың болашақ педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру шарттарын оқшаулау мен негіздеудің тәуелсіздігімен анықталады: полиэтностық білім беру ортасы ЖОО-ның оқу процесінің объективті факторы ретінде. Төртінші нәтиже ретінде диссертант ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың жаңа, дербес әзірленген моделін ұсынды. ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың бесінші нәтижесі ретінде жұмыста ЖОО-ның білім беру процесін этнопедагогикаландыру бойынша жұмыс

			жүйесі анықталды, оның әдістері, формалары мен технологиялары анықталды. Алтыншы ғылыми нәтиженің жаңалығы ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың авторлық кейс-әдісін жүзеге асырумен байланысты. Жетінші нәтиже ретінде эксперименттік зерттеулер болашақ педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру моделі полиэтникалық ортада тиімді жұмыс істейтінін көрсетті.
6.	Негізгі қорытындылардың негізділігі	Барлық негізгі қорытындылар ғылыми тұрғыдан қарағанда <u>ауқымды дәлелдемелерде негізделген/негізделмеген</u> (qualitative research және өнер және гуманитарлық ғылымдар бойынша даярлық бағыттары үшін)	Автор ұсынған негізгі қорытындылар негізделген. Алынған нәтижелердің негізділігі мен нақтылығы зерттеу деп сихологиялық-педагогикалық зерттеудің жалпы ғылыми және жеке ғылыми әдістерін қолданумен, алынған мәліметтерді өңдеудің математикалық әдістерін дұрыс қолдану мен байланысты. Осылайша, бірінші ғылыми нәтиженің дұрыстығын негіздеу үшін автор зерттеу тақырыбы бойынша ғылыми әдебиеттерге айтарлықтай байыпты талдау жүргізеді, оның негізінде болашақ педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігінің мәнімен құрылымын анықтайтын негізгі тұжырымдамалық ережелер бөлінеді. Қазіргі ЖОО-ның болашақ педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру тәсілдерін, принциптері мен жолдарын егжей-тегжейлі және дұрыс талдау екінші ғылыми нәтиженің негізділігі мен сенімділігін қамтамасыз етеді. Үшінші ғылыми нәтиженің негізділігімен нақтылығы диссертант талдайтын полимәдениетті, этномәдени білім беру мәселелері мен айналысатын беделді ғалымдардың пікірлері мен расталады. Анықталған жағдайларды болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін оның ажырамас құрамдас бөлігі ретінде қалыптастыру моделіне енгіз еотырып, А.К. Темиргалиноваолардың тәжірибелік-эксперименттік жұмыстағы маңыздылығын тексереді, төртінші ғылыми нәтиженің негізділігімен нақтылығын қамтамасыз етеді.

			Болашақ педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру үшін жұмыста ЖОО-ның білім беру процесін этнопедагогик аландыру бойынша жұмыс жүйесі анықталды, оның әдістері, формалары мен технологиялары анықталды. Бұл бесінші ғылыми нәтиже. Алтыншы ғылыми нәтиже. Әзірленген кейс-әдіс болашақ педагогтарға ұлттық мәдениеттердің алуан түрлілігін түсінуге және құрметтеуге көмектеседі. Зерттеудің дұрыс таңдалған әдістері, олардың негізінде жүйеленген диагностикалық құралдар, эксперимент, деректерді өңдеудің математикалық-статистикалық әдістерін қолдану жетінші ғылыми нәтиженің негізділігі мен нақтылығын дәлелдейді.
7.	Қорғауға шығарылған негізгі ережелер	Әрбір ереже бойынша келесі сұрақтарға жеке жауап беру қажет: 7.1 Ереже дәлелденді ме? 1) <u>дәлелденді</u>; 2) шамамен дәлелденді; 3) шамамен дәлелденбеді; 4) дәлелденбеді; 7.2 Тривиалды ма? 1) <u>ия</u>; 2) <u>жоқ</u> 7.3 Жаңа ма? 1) <u>ия</u>; 2) <u>жоқ</u>; 7.4 Қолдану деңгейі: 1) тар; 2) орташа; 3) <u>кең</u> 7.5 Мақалада дәлелденген бе? 1) <u>ия</u>; 2) <u>жоқ</u>	7.1 Қорғауға шығарылған Ережелер дәлелденген болып табылады. Ережелер тривиалды емес, себебі олар ғылыми жаңалыққа ие. Қорғауға шығарылған Ережелер жаңа болып табылады. Әрбір нақты нәтиженің жаңалығының толық сипаттамасын біз 5.3-тармақта келтірдік. 7.2 Ережелер тривиалды емес, себебі олар ғылыми жаңалыққа ие. 7.3 Қорғауға шығарылатын Ережелер жаңа болып табылады. 7.4 Зерттеу нәтижелерін қолдану деңгейі кең, себебі зерттеудің теориялық және практикалық нәтижелері жоғары білім үшін маңызды. 7.5 Диссертациялық жұмыстың нәтижелері көптеген конференциялар мен ғылыми семинарларда баяндалды және талқыланды, бұл зерттеу нәтижелерінің негізділігі мен нақтылығы үшін маңызды дәлел болып табылады. Диссертациялық жұмыстың нәтижелері төменде көрсетілген конференцияларда баяндалды және талқыланды - 1 Халықаралық ғылыми конференцияда (Павлодар – 2023); - 4 халықаралық ғылыми-практикалық конференцияда (Могилев – 2018, Саранск-2022, Павлодар – 2022, 2023) ҚР БҒМ БҒСБК ұсынған журналдарда 3 ғылыми мақала жарияланды. Бір мақала «Scopus» ақпараттық базасына

			кіретін журналда ұсынылған. 1 монография шығарылды және авторлық құқықпен қорғалатын объектілерге құқықтардың мемлекеттік тізіліміне мәліметтерді енгізу туралы куәлік алынды. 2023 жылғы «28 желтоқсан» № 41637 берілді. Диссертацияның негізгі ережелерін, нәтижелерін, тұжырымдарын жариялау өте толық және қойылған талаптарға сәйкес келеді. Жарияланған жұмыстардың жалпы саны-10 бірлікті құрайды.
8.	Дәйектілік қағидаларының Дереккөздер мен ұсынылған ақпараттың дәйектілігі	8.1 Әдіснаманы таңдау – негізделген немесе әдіснама толықтай сипатталған	Иә, зерттеу әдістемесін таңдау негізделген. Әдістеме жеткілікті іежжей-тегжейлі сипатталған. Зерттеу нәтижелерінің сенімділігі әдістемелік ұстанымдардың анықтығы мен, проблеманы терең теориялық талдаумен, зерттеу тақырыбы мен міндеттеріне сәйкес келетін әдістер жиынтығымен, алынған мәліметтердің статистикалық маңыздылығы мен қамтамасыз етіледі.
		8.2 Диссертация жұмысының нәтижелері компьютерлік технологияларды қолдану арқылы ғылыми зерттеулердің қазіргі заманғы әдістері мен деректерді өңдеу және интерпретациялау әдістемелерін пайдалана отырып алынған:	Диссертациялық жұмыстың нәтижелері ғылыми зерттеулердің заманауи әдістерін және деректерді өңдеу мен интерпретациялау әдістерін қолдана отырып алынды: - теориялық әдістер: зерттелетін мәселе бойынша ғылыми еңбектерді талдау; заңнамалық және нормативтік құжаттарды, статистикалық деректерді, БАҚ-ты талдау; - эмпирикалық әдістер: әңгіме, сауалнама, педагогикалық бақылау, эксперимент, кейс-әдіс және т.б., құжаттаманы зерттеу; - алынған педагогикалық деректерді өңдеудің статистикалық әдістері.
		8.3 Теориялық қорытындылар, модельдер, анықталған қатынастар мен заңдылықтар эксперименттік зерттеу мен дәлелденген және расталған (педагогикалық ғылымдар бойынша дайындық бағыттары үшін нәтижелер педагогикалық эксперимент негізінде	Иә, теориялық тұжырымдар, анықталған қатынастар мен заңдылықтар педагогикалық эксперимент негізінде дәлелденді. Тәжірибелік-эксперименттік жұмысты жүргізу барысында алынған нәтижелер автор әзірлеген ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру моделінің тиімділігін растады.

		дәлелденді): 1) <u>Иә</u>; 2) жоқ	
		8.4 Маңызды мәлімдемелер нақты және сенімді ғылыми әдебиеттерге <u>сілтемелермен</u> расталған / ішінара расталған / расталмаған	Маңызды пайымдаулар өзекті және сенімді ғылыми әдебиеттерге сілтемелермен расталады.
		8.5 Пайдаланылған әдебиеттер тізімі әдеби шолуға <u>жеткілікті/жеткіліксіз</u>	Пайдаланылған әдебиет көздері әдеби шолу үшін жеткілікті. Пайдаланылған дереккөздердің тізімі 202 атауды құрайды.
9	Тәжірибелік қағидалар құндылығы	9.1 Диссертацияның теориялық маңызы: 1) <u>бар</u>; 2) жоқ	Диссертацияның теориялық маңызы бар. Докторант алған диссертациялық зерттеу нәтижелері қазіргі білім берудің өзекті мәселелері мен міндеттерін шешуге бағытталған, жоғары кәсіптік білім берудің әлемдік даму тенденцияларына негізделген. Болашақ педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігінің қалыптасуы, зерттеудің негізгі нәтижесі ретінде, автордың қорытындысы бойынша, «адам құқықтарының, демократияның, тұрақты дамудың және бейбітшіліктің маңызды тірегі» болады, әлем мәдениетінің құндылықтары мен мұраттарын бекітуге ықпал етеді. А.К. Темиргалинованың зерттеу нәтижелері Қазақстан Республикасының Білім беру саласындағы нормативтік құжаттарда көрініс тапқан және ЖОО-ы түлектерінің әлеуметтік-этикалық құзыреттеріне қойылатын талаптарға байланысты қоғамның әлеуметтік тапсырысына да бағдарланған.
		9.2 Диссертацияның практикалық маңызы бар және алынған нәтижелерді практикада қолдану мүмкіндігі жоғары: 1) <u>ия</u>; 2) жоқ	Иә, диссертацияның практикалық маңызы бар, ол құрамындағы теориялық ережелер мен тұжырымдар полиэтникалық білім беруді іс жүзінде жүзеге асырудың алғышарттарын жасайды. ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың арнайы әзірленген авторлық кейс-әдісі айтарлықтай практикалық құндылыққа ие. Полиэтникалық білім беру ортасында болашақ педагогтармен жұмыс істеудің ұсынылған әдістері, формалары, технологиялары жоғары мектеп педагогтары

			үшін пайдалы әдістемелік көмек бола алады.
		9.3 Практикалық ұсыныстар жаңа ма? 1) <u>толығымен жаңа</u> ; 2) ішінара жаңа (25-75% ғана жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (жаңасы 25%-дан кем)	Тәжірибеге арналған ұсыныстар толығымен жаңа болып табылады. Автор ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативті-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастырудың кейс-әдісін жасады.
10.	Жазу және ресімдеу сапасы	Академиялық жазу сапасы: 1) <u>жоғары</u> ; 2) орташа; 3) орташадан төмен; 4) төмен.	Жоғары. Диссертациялық жұмыс осы типтегі ғылыми жұмыстарға қойылатын талаптарға сәйкес жазылған; автор баяндаудың ғылыми стилін сауатты қолданады, пайдаланылған дерек көздердің тізімі талаптарға сәйкес жасалған.

Асель Каиргельдиновнаның диссертациялық жұмысына оң баға бере отырып, келесі ескертулерімізді келтіреміз:

1. Әлемдік ғалымдардың еңбектері басымдықта талданғаны құптарлық, десек те, Қазақстандық ғалымдар еңбектерінің талдануы аздық еткені байқалды.
2. Полиэтникалық орта туғызу үдерісінде қазақ тілінің рөлі көмескі талданған, осы мәселеге толығырақ тоқталсаңыз.

Бұл ескертпелер негізінен формалды сипатқа ие, сондықтар олар алған нәтижелердің маңыздылығын төмендетпейді.

Темирғалинова Асель Каиргельдиновнаның «ЖОО-ның полиэтникалық ортасында болашақ педагогтардың коммуникативтік-этнопедагогикалық құзыреттілігін қалыптастыру» тақырыбындағы диссертациялық жұмысы аяқталған зерттеу болып табылады, жалпы тәсілмен біріктірілген өзекті тапсырмалардың шешімін ұсынады, диссертациялық зертеу жұмысының талаптарына сәйкес келеді. Айтылғанның негізінде Ғылым және жоғары білім министрлігінің Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитетіне докторант Темирғалинова Асель Каиргельдиновнаға 6D010300 – «Педагогика және психология» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін беруін қолдаймын.

Ресми рецензент,

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті

«Мектепке дейінгі және бастауышта білім беру» кафедрасының
қауым.проф. м.а.з. PhD М.Ж. Сұлтанбек

Қ.А. Ясауи атындағы
Халықаралық қазақ-түрік
университеті
Адам ресурстарын басқару
бөлімінің бастығы

